

"SABATES NOVES"

de Jordi Palet i Puig

Tian Gombau
L'HOMME DIBUIXAT

GUIA DIDÀCTICA

TIAN GOMBAU L'HOME DIBUIXAT

**Teatre d'objectes per a la
primera infància**

NEIX A CASTELLÓ DE LA PLANA L'ANY 1992.

En l'actualitat, crea espectacles màgics per als més petits de la família i els porta cap a nous imaginaris.

El seu repertori s'emmarca dins del teatre visual i d'objectes, amb un llenguatge, poètic i didàctic que, a la vegada, transmet emocions i missatges de tolerància i humanitat.

El petit format de les produccions de l'Home Dibuixat trenca la quarta paret teatral creant proximitat i intimitat amb el seu públic per compartir amb ell experiències insòlites.

En els seus 28 anys de trajectòria, la seua estructura flexible i la capacitat d'adaptar el seu llenguatge a qualsevol idioma, li ha permès realitzar més de 3.000 representacions, treballar a 45 països i utilitzar 10 idiomes diferents.

Al llarg d'aquests anys, la companyia ha rebut 24 premis en festivals molt prestigiosos a nivell nacional i internacional, i va ser nominada als Premis Max de les Arts Escèniques al 2009, com a Millor Espectacle Infantil, amb l'obra "Pedra a pedra"

"PEDRA A PEDRA"

Un micro-espectacle de teatre d'objectes que es va convertir des de la seva estrena al 2008 en una petita joia que ha captivat espectadors de mig món per la seva senzillesa i originalitat. Va realitzar més de 1.750 funcions en 42 països del planeta i va rebre 17 premis.

Una creativa història amb pedres i de pedres, dirigida per Rosa Díaz, que parla sobre l'amistat, la intolerància i la creativitat.

"SCREEN MAN"

Una proposta en la que la utilització d'imatges, objectes i marionetes, situa a l'espectador en un univers màgic que evoluciona davant seu per a teixir a poc a poc l'espectacle. Els desitjos, els somnis individuals i col·lectius es barregen en aquesta tendra història que ens parla de la passió i la força de voluntat com a eina per a dur a bon port els nostres anhels.

L'espectacle porta 4 anys girant i compta amb més de 450 representacions realitzades en 9 països d'Europa i Àsia.

"SABATES NOVES"

*Teatre d'objectes
recomanat per a xiquets i
xiquetes a partir de 3 anys i
públic familiar*

SINOPSI

Un xiquet estrena sabates i se'n va al riu a berenar. Pel camí, descobreix el món que l'envolta: carrers, cases, paisatges, persones i animals. Les seves sabates van acumulant experiències i ell, a poc a poc, creix. La mida de les sabates ens acompanya en el transcurs dels anys. La mida mesura el peu, però també l'edat, les vivències, la forma com aminem per la vida. Passen els dies, els anys i les capses de sabates. Xicotetes, mitjanes, grans,...

UNA VIVÈNCIA MÉS

En aquest espectacle partim d'un fet local (una tradició de Vinaròs, un poblet mediterrani) per arribar a l'universal (un xicotet viatge iniciàtic, d'aprenentatge, de descobriment i de vincle amb la natura). Ens agradaria que, pels xiquets, aquest muntatge fos una aventura. I que als adults els connectés amb la seua infantesa: les cançons populars, la relació amb la natura, el pas del temps. Perquè treballem tan pels uns com pels altres, per convertir l'estoneta que estarem junts en una vivència més.

FITXA ARTÍSTICA

Creat per Jordi Palet i Puig i Tian Gombau

DRAMATÚRGIA I DIRECCIÓ:

Jordi Palet i Puig

ACTOR I MANIPULADOR:

Tian Gombau

ESCENOGRAFIA I OBJECTES:

Isa soto

MÚSICA:

Òscar Roig

ENREGISTRAMENT:

Temps Record

MÚSICS ENREGISTRAMENT:

Olvido Lanza, Benet Palet i Pep Pascual

IL·LUMINACIÓ:

Xavi Prieto

VESTUARI:

Hernán Martínez

FOTOGRAFIA:

Àlvar Buch

PRODUCCIÓ:

Tian Gombau

DISTRIBUCIÓ:

Mélanie Lefebvre

Tema "Bujaraloz by night" de Carles Santos

Idiomes disponibles: català, castellà, euskera, anglès, francès, italià.

Altres: consultar

Audiència: recomanada per a xiquets i xiquetes a partir de 3 anys i públic familiar

Aforament: 75 en funcions escolars / 100 en funcions familiars

Durada: 30 min

Nombre de funcions al dia: 2 mínim / 3 màxim

Espai: escenografia i públic al mateix nivell o teatres amb grades

Agraïments:

Teresa Sánchez, Olga Piquer, Rosa Moros, Anna Mari Cases, Nati Romeu, Miquel Górriz, Juan Bautista Giner, Fundació Caixa Vinaròs, Les Pisanes Escola de Teatre, Aula de Teatre Carles Pons, Olivier Van Der Beken, Ivan Gombau

Dedicat als nostres pares, que ens van ajudar a créixer, i als nostres fills, que també

Espectacle produït amb el suport de L'Institut València de Cultura-Generalitat Valenciana i amb la col·laboració del Teatre Municipal Francesc Tàrraga de Benicàssim, l'Auditori Municipal de Vinaròs i el Centre d'Arts Escèniques de Terrassa-CAET.

LA POSADA EN ESCENA

La posada en escena es basa en un treball al voltant del teatre d'objectes. Tian Gombau, el productor i creador de l'espectacle, va crear un equip de professionals (director, escenografa, compositor, músics, tècnic il·luminació) que van aportar, cadascu, la seua part de creativitat al projecte per convergir cap al mateix objectiu: explicar-nos la història de «Tracalet» que estrena sabates noves el 25 de novembre, dia de Santa Catalina. Una tradició festejada en Vinaròs, el poble mediterrani del propi Tian Gombau, on els xiquets i xiquetes estrenen roba i sabates noves per preparar-se pel fret de l'ivern que està arribant, i se'n van al riu a minjar-se la «prima», el pastis típic regalat ese dia per un familiar.

L'ACTOR

Nomès hi ha un actor a l'escenari. Tian Gombau és actor i manipulador. Orquestra tota la història: narra, fa diversos papers (Tracalet, la Tía Tereseta, Totxo...) i d'altra banda, crea els espais i manipula els objectes i els personatges per fer-nos entendre els llocs i el desplegament de la trama dramàtica.

L'ESCENOGRAFIA

Amb Isa Soto, escenògrafa, l'equip va imaginar un dispositiu sobri i ordenat. Li va demanar que dissenyés un espai capaç de "donar ritme" a l'espectacle.

L'escenografia es desplega i ofereix a l'audiència diferents espais: es passa de la ciutat a les arenes mogudes de l'engolidor, de l'engolidor al canyar i del canyar al riu... Un camí plé d'aventures que recorre Tracalet per anar a menjar-se al riu «la prima», el pastis típic del dia de Santa Catalina a Vinaròs, el seu poble.

Els elements escenogràfics son, a la vega, molt senzills i versatils. Les capsas de sabates cobren una gran importància construint l'escenografia (les cases, l'església del poble amb el seu rellotge, finestres i balcons) i ahora tots els personatges i el mateix protagonista (una capsa calçada amb unes boniques sabates vermelles que es transforma en un vailet entranyable).

LA MÚSICA

El compositor, Òscar Roig, porta més de 30 anys composant banda sonora per obres teatrals. Sense ser constants, la música funciona en el desenvolupament d'un tema, com en el cinema. Aquest leitmotif és un material elàstic que es pot estirar, accelerar, alentir, per donar-li ritme a una escena. També va concebre totes les atmosferes que permeten donar una indicació del lloc i del ritme d'una escena (el aigua del riu, les arenes mogudes, el canyar i els seus animals...).

La música va ser grabada en un estudi, per músics: Olvido Lanza (violi), Benet Palet (clarinet i trompeta) i Pep Pascual (clarinet i saxo).

També, en l'obra, es fa un homenatge a CARLES SANTOS VENTURA (amb el seu tema «Bujalaroz by night»), un músic de gran renom nacional i internacional, nascut al mateix poble que l'actor (Vinaròs), que va faltar a finals de l'any 2017 després d'una carrera com a músic (pianista), compositor musical, fotògrafa, poeta i dramaturg de més de 50 anys.

CARLES SANTOS va començar a tocar el piano des de ben menut amb el seu oncle Pepe Santos, fins i tot abans de aprendre a parlar, ja que no va parlar fins als quatre anys d'edat. Als cinc anys ja demostrava un nivell molt notable amb el piano i l'any 1950, amb deu anys d'edat, va realitzar el seu primer concert públic, interpretant obres de Bach, Mozart, Schumann, Chopin i Albéniz

ABANS DE L'ESPECTACLE

Una representació teatral és un esdeveniment únic. No salta espontàniament damunt de l'escenari, fins i tot si això és el que els actors ens volen fer creure. Amb paraules, gestos, música i accessoris, els artistes fan que les seves imatges interiors apareguin a l'espai. Darrere la bellesa i l'emoció, s'amaguen dies, setmanes, fins i tot mesos de treball dur.

No es consumeix una sortida al teatre sinó que es viu. Només té sentit si es converteix en un moment de trobada entre l'actor i l'espectador.

Anar al teatre, com gairebé tot, s'aprèn de xicotet.

«Sabates noves» ofereix la possibilitat de gaudir d'un espectacle de petit format, on la proximitat juga un paper essencial, on el silenci dels xiquets/es forma part de l'ambient calmat i tranquil que proposa.

Preparar-se per anar a veure l'espectacle

A classe

De quin tipus d'espectacle es tracta? circ, concert, teatre, teatre musical, teatre d'objectes, ...

I el seu gènere? drama, música, tragèdia, obra clàssica, adaptació, obra contemporània, ...?

Descobrim el cartell: què veiem? Què suposa això? Què hi ha?

Com es diu l'obra? Perquè?

Al teatre / espai d'actuacions

Observar on som... en un teatre? en un altre tipus d'espai?

A on estem asseguts (dalt de l'escenari? al pati de butaques? a terra? en una grada? en cadires?)

Destacar que en el cas de «Sabates noves», ens acull l'actor a la sala.

Observar que els objectes amb què l'actor construeix l'espectacle són materials que trobem diàriament al nostre voltant: caps, sabates, teles ...

Posar l'accent en què l'actor anirà construint l'escenografia a mesura que vagi actuant.

DESPRÈS DE L'ESPECTACLE

Recordem l'espectacle

Acabes d'assistir a un espectacle: concert? circ? titella? objetes?

Com et vas sentir quan vas entrar al teatre?

Has observat els elements decoració/l'escenografia?

Pots descriure-la? Et va agradar?

On passa la història?

Quan passa la història?

Qui son els personatges de la història?

Que passa en la història?

Com acaba l'espectacle?

Les llums tenen un paper vital. Per què? Heu detectat diferents llums? En quins moments? I per què? Quin és el nom de la persona que dissenya les llums d'un espectacle?

A continuació, inviteu els vostres alumnes a lliurar les seues impressions més enllà dels senzills "M'agrada" o "No m'agrada"

Temes tractats en l'espectacle

TOT ES RELATIU

L'actor Tian Gombau ens planteja l'equívoc de les caixes grans i xicotetes, que si s'ajunten acaben sent més grans que la que anteriorment era la gran. Una manera de veure que tot és relatiu. No hi ha veritat absoluta, tot depèn del context, del medi ambient o del punt de vista. No hi ha una veritat absoluta que sigui vàlida tot el temps. Sempre hem d'intentar entendre el punt de vista dels altres, sempre hem d'estar oberts a la discussió, al que pensa el nostre interlocutor i dir-nos: "No només hi ha una veritat, tot és relatiu." Depèn una mica del context i de com ho veiem.

- El que és bo per a mi pot ser no bo per a una altra persona;
- El que em sembla llarg pot no semblar llarg per a un altre;
- El que em sembla bonic pot no ser-ho per un altre;
- El que em sembla gracios pot no ser-ho per un altre;

LES TRADICIONS

La trama de l'espectacle es basa en la tradició celebrada al poble mediterrani Vinaròs, cada any, el dia de Santa Catalina.

Que és una tradició? La tradició és el conjunt de coneixements, costums i creences que es transmeten de generació en generació per considerar-se d'alt valor per a la pròpia cultura. En un sentit lax, es pot considerar tradició qualsevol esdeveniment repetit al llarg del temps, com una festa o aspectes de protocol. Tota tradició és inventada. La tradició es pot transmetre verbalment, a partir de relats i normes ensenyades als infants, o bé a partir d'actes comunitaris d'elevat simbolisme. La tradició és particularment important a l'arquitectura, la gastronomia, la dansa, les arts decoratives, la caça i la pesca, la jardineria i l'agricultura i molts altres camps. Una tradició pot ser popular o erudita. També pot ser local o remota.

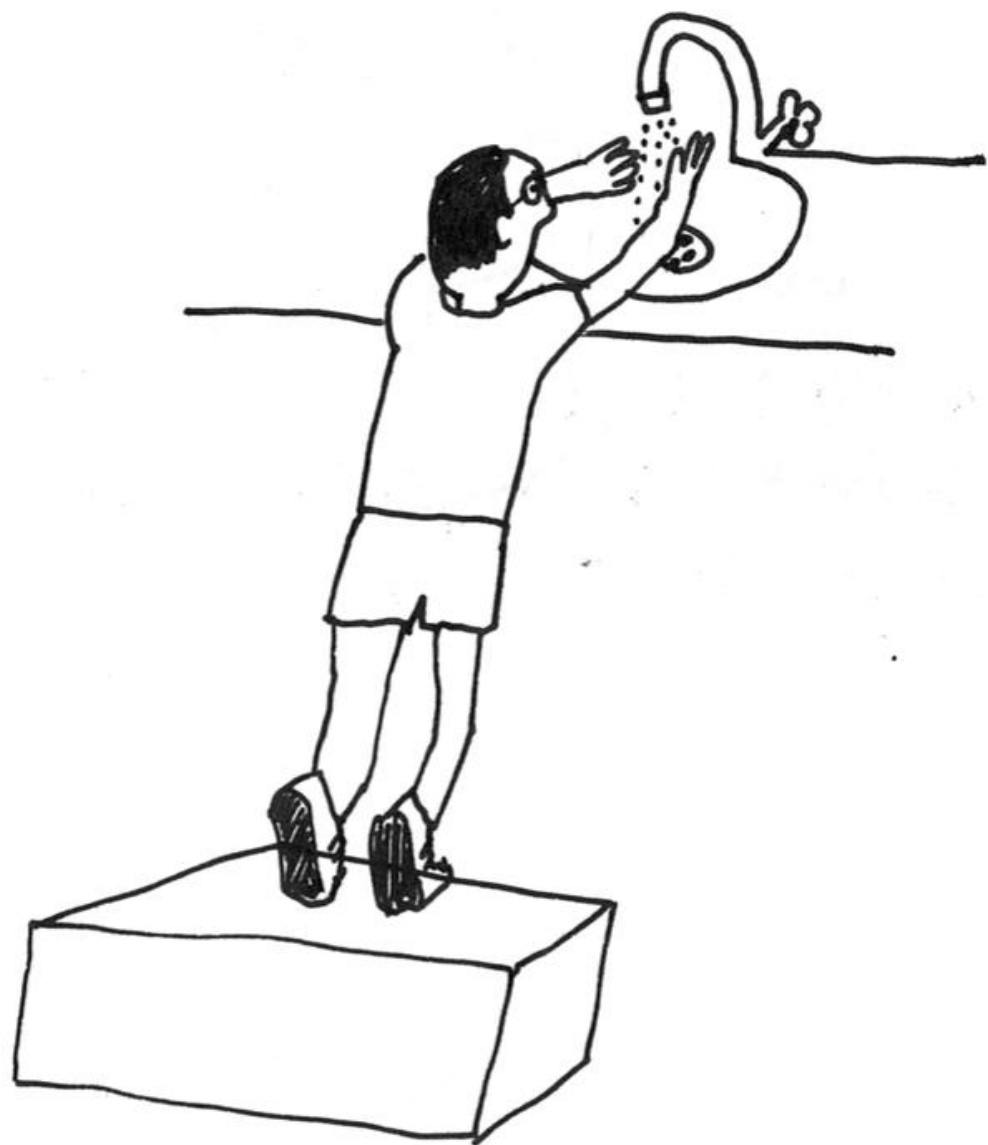
HISTÒRIA D'APRENTATGE

La narrativa iniciàtica és una història d'aprenentatge amb peculiaritats. Mostra el curs d'un jove que creixerà, triomfant les dificultats i els obstacles que es trobarà en el seu camí. Una experiència en la qual un individu es troba en situacions hostils o adverses que faran que la seva personalitat canviï, després que pren consciència de si mateix, de la realitat externa o de posseir una missió a la vida. Veurà modificat el seu caràcter, esperit o experiència per aconseguir una millora en la seva persona, després d'aconseguir superar un seguit de situacions difícils. Aquest tipus d'experiències és molt comú en contes i pel·lícules populars:

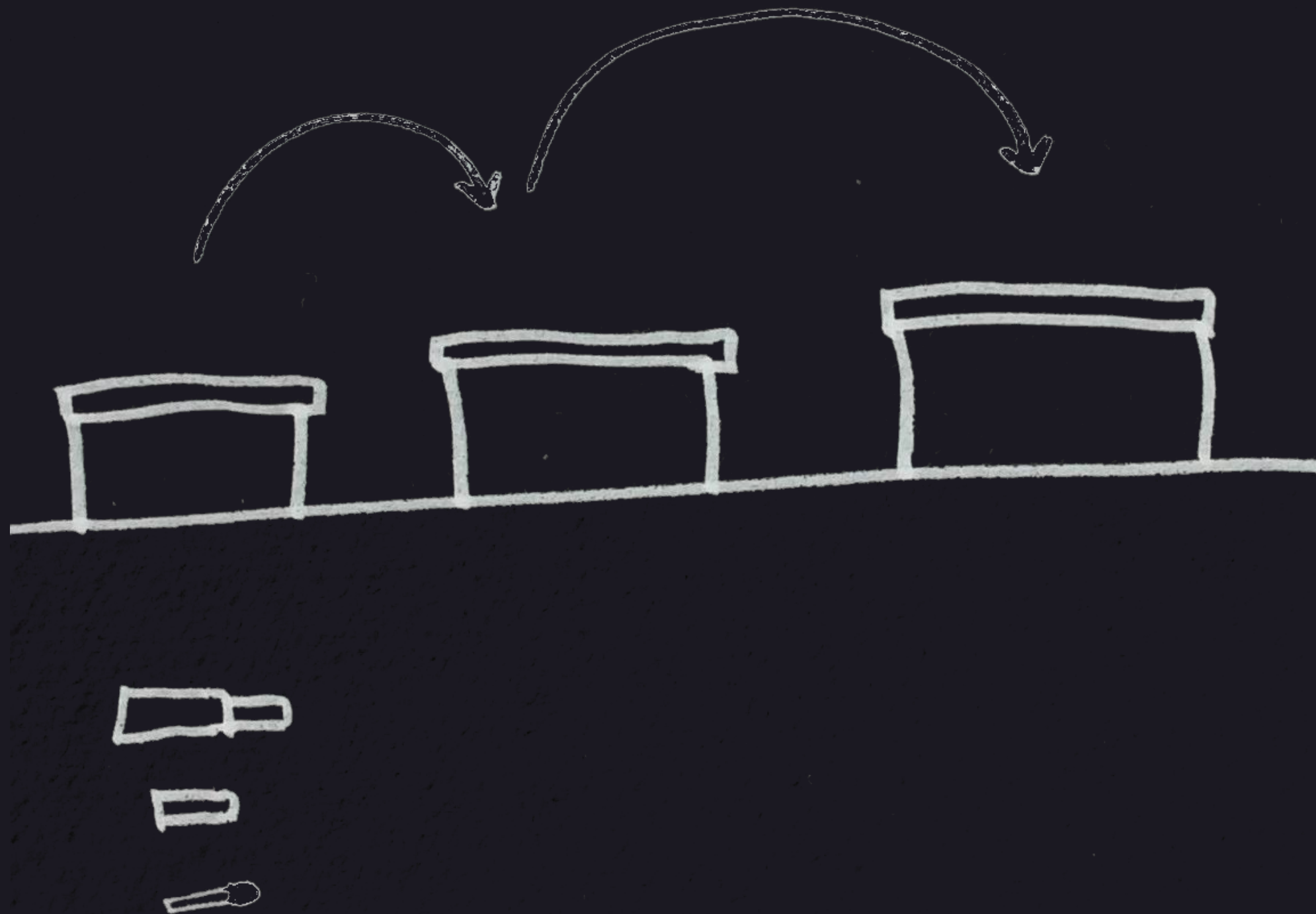
- * Tom Sawyer de Mark Twain
- * Alícia en terra de maravelles de Lewis Carroll
- * Pulgarcito de Perrault

Per als més xicotets, podem estendre la definició de narrativa iniciàtica a històries que mostrin la transició del nadó al xiquet, la recerca i l'adquisició de l'autonomia.

Me'n recordo del dia que vaig arribar sol a l'aixeta
del lavabo. Vull dir, no se quin dia va ser, però
recordo que no hi arribava i, un dia, hi vaig arribar.

aquest caixó el feia servir
quan era petit per arribar
a l'aixeta.

LES "LLOES" DE SANTA CATALINA

*Ja ve Santa Catalinai
les primes no estan fetes;
gardeu-les pa un altre dia
que estaran més calentetes.*

*Que diguen lo que vullguen
que diguen lo que diran,
a costura de les mongesla
festa principal.*

*Santa Catalina,
la rosa divina,
anirem al riu
a menjar-mos la prima.*

*A llantar, a llantar
a parar la taula
i a dinar
,i el rader la llevarà.*

*Santa Catalina,
la llum s'apagat;
les catalinetes
tenen cara de gat.*

*Viva Sant Nicolau!
Viva Santa Catalina!
Viva ma padrina
que m'ha fet la prima.*

*Les catalinetes
quan van a pendre el bany
en un tros de canya
se burgen l'esparrall.*

*Els nicolauets
quan no tenen prima,
llepen los papaers
de Santa Catalina.*

*Les Catalinetes
quan van a pendre el sol
en compte de sombrero
en un tros de perol.*

*Les catalinetes
mos tenen envegeta
perquè no els donemallò
de la bragueta.*

*Padre nuestro
que estás en los cielos,
los nicolavets
tenen cara l'auelo.*

*Dios te salve,
Reina y Madre,
los nicolavets
tenen cara de lladre.*

*Los nicolavets
nos tenen envegeta
perquè no en seran
de la nostra festeta.*

*Les catalinetes
quan baixen de La Jana
en un tros de canya
se burgen la xixana.*

PROPOSTA D'ACTIVITATS

1) CONSTRUIR UN TEATRE MINIATURA D'OMBRES AMB UNA CAPSA DE SABATES

Dissenya els teus personatges, inventa històries i dóna-li vida en aquest teatre d'ombres.

MATERIAL

Una capsa de sabates, cartolina negra, unes tisores, un cúter, un llapis, un foli blanc, cinta de zel, pals de fusta (tipus broqueta) cola de barra o cua blanca (de fuster), una llum petita.

PASSOS

1

Retallem un rectangle a la tapa de la caixa.

2

Col·loquem i enganxem el foli a la part posterior de la tapa amb la cola de barra

3

Retallem un rectangle en el fons de la caixa.

4

(Dibuixem) i retallem les figures dels personatges i els elements del decorat, en la cartolina negra i subjectem els pals de fusta a les figures de cartolina amb la cinta de zel.

5

Tot està preparat perquè comenci la representació. Només hem de col·locar una llum petita darrere de les figures que hem realitzat

2) CONSTRUIR PERSONNATGES AMB CAPSES DE SABATES

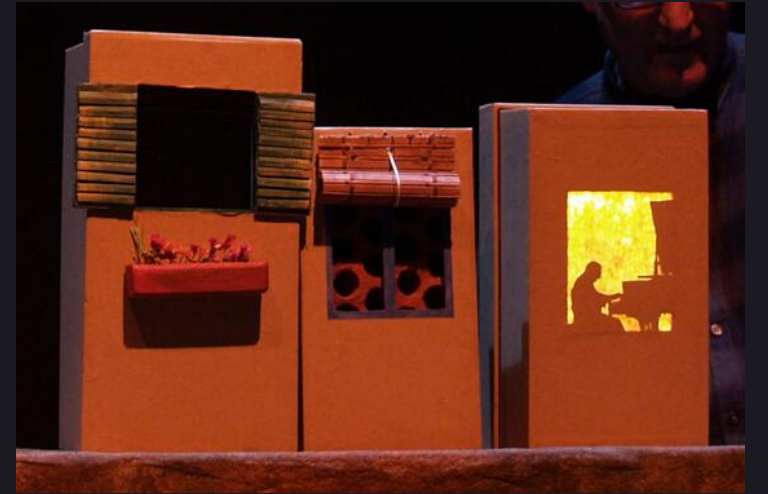
Dissenya els teus personatges e inventa històries

MATERIAL

Una capsa de sabates, pintura, cartulina, tisores, teles, paper, botons, pelotetes de cortxo...

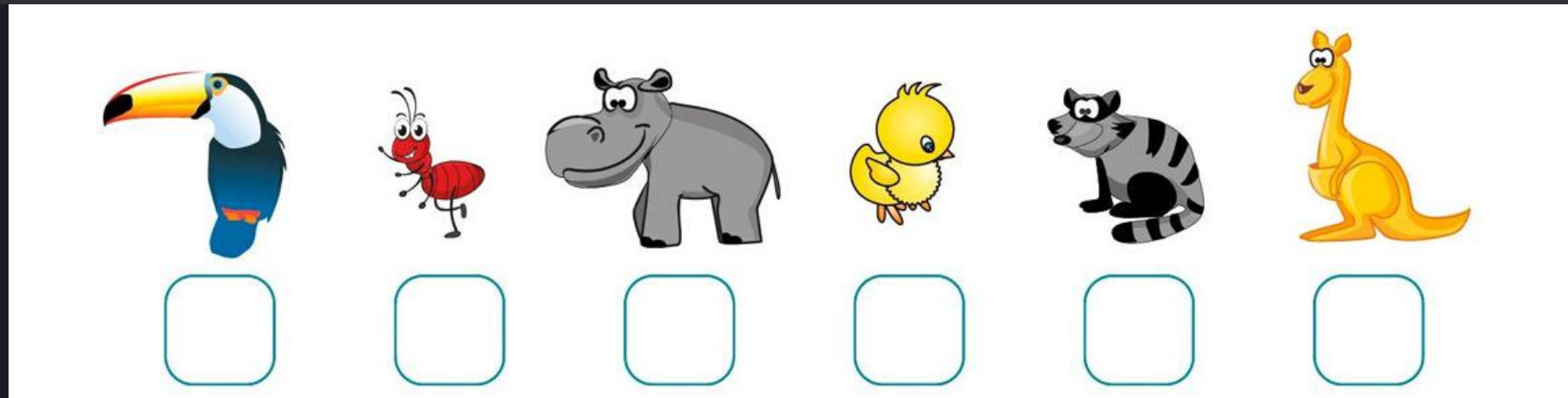
PASSOS

Pintar les caixes d'un color sòlid i després enganxar ulls, nas, monyo... Es pot retallar la boca i o pintarla. Es pot jugar amb les expressions dels personatges (content, triste, enfadat...)

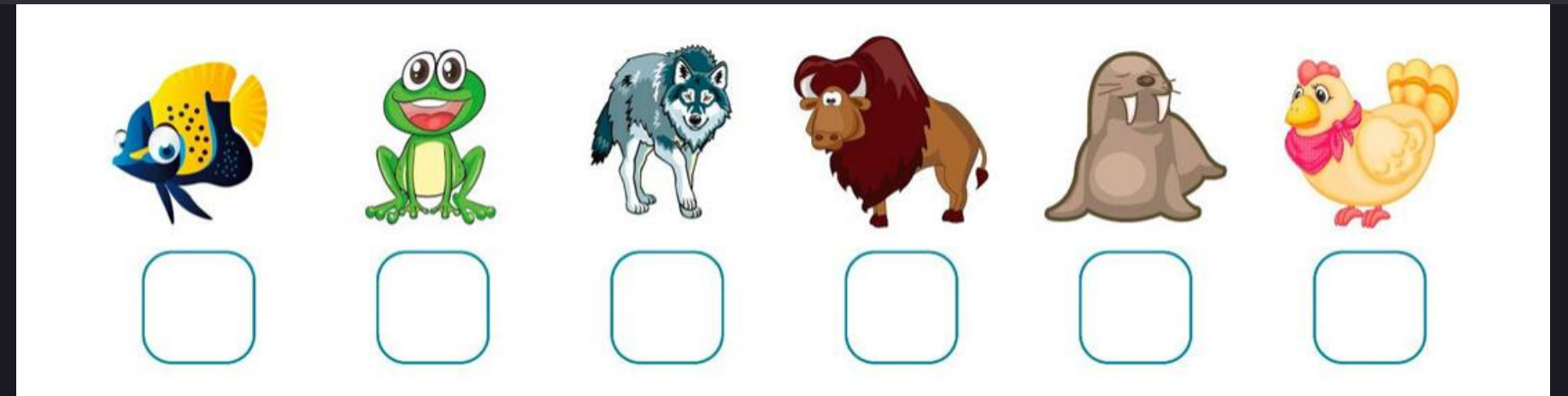

3) ORDENAR

ORDENA DE MENOR A MAJOR TAMANY AQUESTS ANIMALS

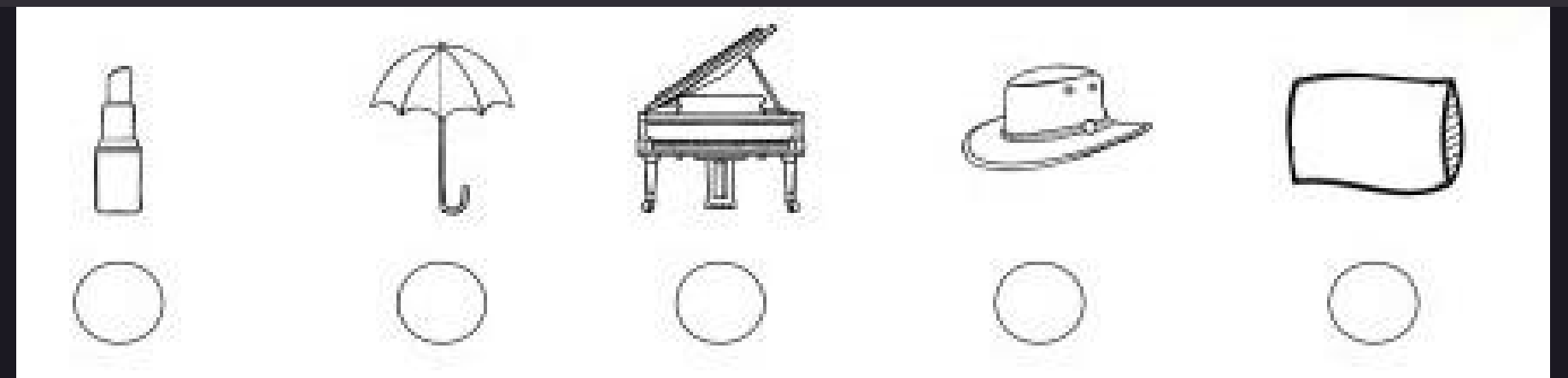
ORDENA DE MAJOR A MENOR TAMANY AQUESTS ANIMALS

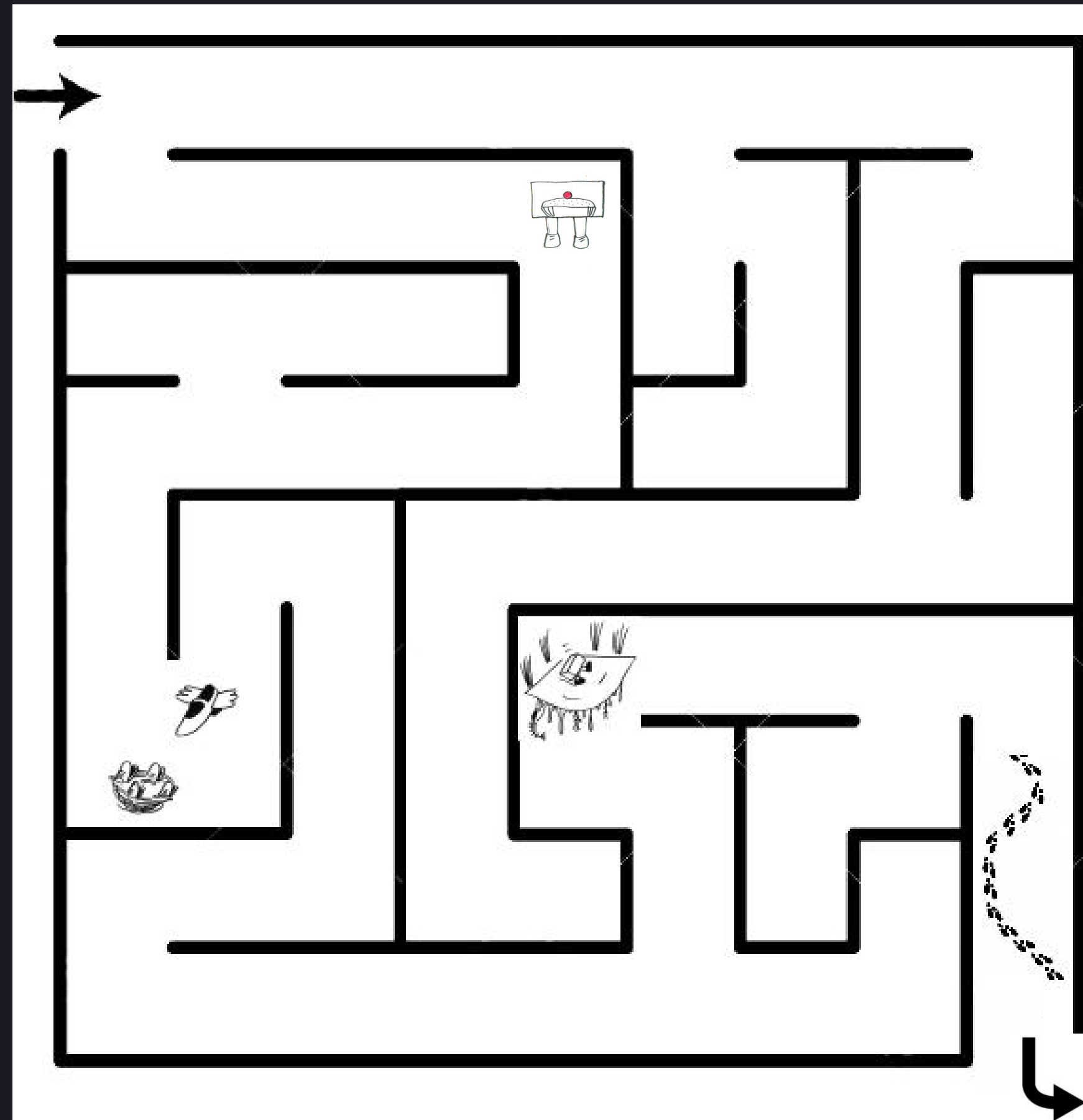
ORDENA DE MENOR A MAJOR TAMANY AQUESTS OBJECTES

ORDENA DE MAJOR A MENOR TAMANY AQUESTS OBJECTES

4) AJUDA A TRACALET A ANAR AL RIU

5) AUTORETRAT / ANECTODA

Podeu suggerir als alumnes que escriuguin (o comptin) un dels seus records (una anecdoteta, una aventura que van tindre i que els va fer créixer/aprendre) amb el major detall possible. A continuació, treballar sobre com explicar aquesta memòria, posant-la en forma:

On passa la història?

Amb qui?

Què és el que passa?

Com intervenen els personatges de la història?

Quina posició adoptar quan narrem una història?

Com es dirigeix el text al públic?

Treballant sobre aquests elements, els alumnes podran entendre el treball que ha de fer l'actriu/l'equip artístic per crear un espectacle. La realització pot prendre diverses formes (creació de titelles o còmics en arts visuals, expressió oral o escrita ...)

6) LES MEUES TRADICIONS

Invitar als xiquets i xiquetes a nombrar les tradicions del seu poble/ciutat. Si algun xiquet ve de un altre poble/ciutat/país, podria comptar als seus companys quines tradicions es celebren allí (festes tradicionals, pastís, cançons, danses...).

7) ACABAR AMB BON SABOR DE BOCA

RECEPTA DE "LA PRIMA"

INGREDIENTS:

14 clara d'ou

150 g sucre

2 c.s. aigua

Per decorar cireres en almívar
al gust fruita confitada
al gust melindros

PASSOS:

Amb l'aigua i amb 100 g de sucre es fa un almívar al foc, mentre es munten les clares. A mig muntar s'afegeix els 50g de sucre i gairebé al tenir les clares muntades totalment es tira l'almívar. I seguim muntem fins que obtenim una merenga ben espès i que no cau en donar la vola al bol. Es troba sobretot en paper de forn i s'adorna amb les cireres en almívar. també segons gustos es poden posar melindros com a base, la fruita confitada i la merenga per sobre. Després es deixa al forn i deixem que s'acolorixi una mica però compte que es crema ràpid.

"Espero que us agradi. És un pastís molt dolç, típic del meu poble, que es menja el 25 de novembre, dia de Sta Catalina."

Tian Gombau

Foto de Tian Gombau (al centre) amb el seu germà i les seues cosines, quan eran xicotets (1968), el dia de Santa Catalina, a Vinaròs.